

NOTÍCIES

Les excavacions fetes l'estiu passat a Peralada, al convent de Sant Bartomeu, han donat indicis de l'existència d'un poblat ibèric del segle IV a.C., primer que es localitza a l'Alt Empordà. Els sondejos realitzats del 17 de juliol al 15 de setembre han permès identificar les restes del castell dels vescomtes de Peralada, que va ser abandonat el 1285 després de ser cremat pels amogàvars, a més d'una fortificació del segle II a.C. i d'una estructura d'habitació humana del segle IV. La inexistència de rastres romans i visigòtics fa pensar que el lloc va ser abandonat entre els segles I a.C. i l'Alta Edat Mitjana.

* * *

Una altra excavació portada a terme durant aquest estiu passat fou la del jaciment de Matacans, al municipi d'Artés, al Bages. L'interès arqueològic d'aquest indret va sorgir com a conseqüència d'un document del segle X, el qual feia una descripció del lloc i esmentava l'existència de la "vil·la Matacanis". En els anys 70 fou localitzat exactament l'emplaçament de la vil·la i es feren diversos sondejos de prospecció, deixant al descobert bona part de la seva estructura i traslladant el material recuperat a Artés. Com a conseqüència de l'interès arqueològic del lloc s'ha portat a terme l'any 1989 la primera campanya sistemàtica, i s'han trobat, fonamentalment, restes d'època romana (forn de planta rectangular, materials ceràmics del segle II a.C. de tipus ibèric, sigil·lates, etc.). Cal dir també que en època medieval s'instal·là una casa al damunt de la vil·la, aprofitant i reestructurant tot l'entorn anterior. Aquesta ocupació medieval la confirmen algunes sitges, així com fragments de ceràmica del segle XIV.

* * *

Tal com vàrem informar en la circular número 86, s'ha celebrat a Lleida els dies 29 i 30 de novembre, organitzat per l'Institut d'Estudis Ilerdencs el "Primer Col·loqui d'història

dels jueus a la corona d'Aragó". Les comunicacions presentades ens han donat notícia dels diferents treballs sobre el judaisme que s'estan portant a terme, a la vegada que ha permès la discussió dels diversos problemes que la presència dels jueus va comportar a les terres de la corona catalano-aragonesa. Així s'han pogut plantejar aspectes tan diversos com el dels jueus en les terres alacantines durant la Baixa Edat Mitjana; l'estructura socio-professional dels jueus de Daroca a la Baixa Edat Mitjana; la comunitat hebraica en la Sardènia tardo-medieval; els impostos sobre les comunitats jueves de les terres de Lleida en els registres del Mestre Racional; la participació econòmica de la dona dins la comunitat hebraica barcelonina a la segona meitat del tres-cents; els jueus de Barcelona (1370-1380); els canvis i oscil·lacions en la imatge pictòrica dels jueus a la Catalunya del S. XIV, etc. Tots els treballs han estat de gran interès i només cal esperar la seva publicació, que desitgem es produeixi al més aviat possible.

* * *

A la ciutat de Balaguer s'ha celebrat una reunió amb el títol "Fortificacions musulmanes a la Península Ibèrica" (13, 14 i 15 de novembre de 1989). Els temes tractats han estat els següents: Josep Giralt: *Estat de la qüestió*; Dolors Bramon: *Fonts i historiografia*; Josep Giralt/Philippe Senac: *La Marca Superior*; Juan A. Soto/Rafael Azuar: *El Llevant*; Juan Zozaya: *La Marca Mitjana*; Manuel Acién: *Andalucía*. Llàstima que la convocatòria per a una tan important reunió, on els temes tractats tenen molts punts comuns amb l'època romànica, ens hagi arribat un cop s'ha celebrat la trobada. Ens hem de doldre una vegada més, que la informació arribi tard i sigui impossible informar amb antelació els nostres associats. Per desgràcia aquestes reunions, que suposen un gran esforç d'organització, queden perdudes no solament per al gran públic sinó també per a tots els estudiosos no relacionats amb els organitzadors.

* * *

Coincidint, per desgràcia, amb el nostre curset, s'ha celebrat al CSIC el "Curset d'Arqueologia Medieval" organitzat per la Institució Milà i Fontanals del CSIC i l'Institut de Cultura Medieval de la Universitat de Barcelona. El curset, de cinc lliçons (20-27 de novembre), fou impartit per Marta Sancho: *Tecnologia agrària. Utilitatge agrari a la Catalunya Medieval*; Rosa Bertran: *Estudi del morter i altres elements constructius de Santa Eulàlia d'Encamp*; Carme Cubero: *Estudi cartològic dels jaciments medievals de Catalunya*; Carme Maria Marugan: *Alguns exemples de tecnologia hidràulica aplicada a l'agricultura a Catalunya*, i Joaquim Raurich: *L'Arqueologia subacuàtica en jaciments d'època medieval*. Esperem poder arribar a un acord i procurar no coincidir en les dates entre els cursets celebrats al CSIC i les nostres activitats. Són molts els associats interessats en aquestes activitats tan properes a les de la nostra entitat.

* * *

Aquest trimestre darrer de l'any 1989 han estat exposades a la ciutat de València 150 obres del romànic català procedents del Museu d'Art de Catalunya. Aquesta exposició forma part d'una titulada "Entorn a Jaume I" i organitzada amb motiu dels 750 anys de la conquesta del regne de València pel comte-rei Jaume el Conqueridor. Segons declaracions del director del M.A.C., Joan Sureda, aquestes obres surten per primera i darrera vegada del Museu del Palau Nacional de Montjuïc. Amb tot, dubtem que les 150 peces siguin totes romàniques, ja que entre aquestes hi figura, segons la nota de premsa, el Sant Jordi de Jaume Huguet. De moment desconeixem si s'ha editat un catàleg de l'exposició. En cas positiu ho farem conèixer als nostres associats.

* * *

INFORMACIÓ

La Fundació Dr. Melcior Colet de Barcelona, l'Associació d'Amics del Castell de Gelida i l'Ajuntament de Lleida, convoquen el IV Premi Bianyal Fundació Dr. M. Colet d'Investigació local i comarcal.

La dotació econòmica és de 400.000 pessetes. El tema serà sempre un treball d'investigació històrica, econòmica, arqueològica, ecològica, folklòrica, botànica, filològica, social, de toponímia, d'antroponímia, industrial, agrícola, d'artesania, literària, etc. referit a Gelida o a Gelida i el Penedès. El termini d'admissió serà la diada de Sant Pau, 25 gener 1991. La publicació de l'obra premiada podrà ser feta per la Fundació. Hom podrà demanar les bases o qualsevol tipus d'informació a la Conselleria de Cultura de l'Ajuntament o a la Secretària de l'Associació d'Amics del Castell, carrer del Pi, 19, tel. 779 04 37.